

A pénzügyminiszter tavaszra mégis elbocsájtja a szegedi dohánygyár munkásait.

Az átalakításokat csak tavasszal kezdik meg.

A magyar pénzügyminiszter a mai postával leiratot intézett a város tanácsához és ezzel a leiratával nagyon kellemetlen helyzetbe hozta a város hatóságát a szegedi dohánygyár háromszáz munkásával szemben. A pénzügyminiszteri leirat válasz, még pedig elutasító válasz arra a felterjesztésre, amelyet néhány héttel ezelőtt a tanács intézett a miniszterhez.

Emlékeztet az a harc, amely a szegedi szivargyártásra berendezett dohánygyár megszüntetésének terve körül keletkezett mintegy két hónappal ezelőtt, amikor teljesen váratlanul értesítést kapott a szegedi dohánygyár igazgatósága a pénzügyminisztériumtól, hogy a kormány B-listára helyezte a szegedi szivargyárat. Az értesítés egyszersmind utasítás is volt arra, hogy az igazgatóság haladéktalanul mondja fel a szolgáltatást a gyár háromszáz munkásának. Az általános megdöbbenést kellő rendelettel azonnal indokolta meg a pénzügyminisztérium, hogy Magyarországon a szivargyártásban nagyfokú túlerővel találkozunk és így a szegedi szivargyár fölöslegessé vált, mivel azonban a cigarettagyártás fokozására szorul, a szegedi gyárat az állam cigarettagyártásra alakítja át. A dohánygyár igazgatósága a rendeletet és a felmondást azonnal közölte a gyár munkásságával, akik között az érthető megdöbbenést keltett. A tél közszében álló munkáscsaládok egzisztenciájának megmenntéséről volt szó és csak nagyon gyenge vigász lehetett számukra az a bizonytalan értékű ígéret, hogy a gyár átalakítása után közülük válogatják ki a cigarettagyártáshoz alkalmas munkásokat.

A kétségbeeső helyzetbe jutott dohánygyári munkásság ügyét a város egész közönsége magáévá tette és a város hatósága állt annak a mozgalomnak az élére, amely a sérelmes rendelkezés visszavonását, vagy legrosszabb esetben módosítását szorgalmazta. A dohánygyári munkások száz tagú küldöttségét a polgármester vezette a pénzügyminiszter elé, aki meghajolva a felsorakoztatott súlyos érvek előtt, már akkor kijelentette, hogy a rendeletet visszavonja és más, alkalmasabb megoldást keres.

A pénzügyminiszter ígéretéhez híven rövidesen ki is adta új rendeletét, amelynek az volt a lényege, hogy a munkások felmondását tavaszra prolongáltatta a dohánygyár igazgatósággal. Az állás-vesztés réme így nem szűnt meg, csupán néhány hónappal prolongálódott, de azért a dohánygyár háromszáz munkása örült ennek a féleredménynek is, mert hiszen a közvellen veszedelmet mégis csak elhárította fejtől.

A város hatósága azonban nem elégedett meg ezzel a féleredménnyel, szerette volna valamilyen formában biztosítani úgy a szegedi dohánygyár, mint a munkások sorsát. A tanács ezért feliratot szerkesztett a pénzügyminiszterhez, megköszönte, hogy a munkások elbocsátását a miniszter elhalasztotta és így nem válik háromszáz szegedi munkáscsalád éppen télvíz idején kenyértelenné. A tanács ezután arra kérte a minisztert, hogy a dohánygyár szivargyártásra való berendezésével kapcsolatos átalakításokat még a téli hónapok alatt végeztesse el úgy, hogy az a munka folytonosságát ne veszélyeztesse. Ebben az esetben ugyanis nem válik szükségessé a most visszatartott munkások elbocsátása és így azok a gyár szolgáltatásban maradhatnak megszakítás nélkül addig is, amíg a cigarettagyár megkezdí működését.

A pénzügyminiszter a tanács felterjesztésére most válaszolt. Elsősorban megköszönte a tanács köszönetét, majd közli a következőket:

A tanács kérelmét semmiesetre sem teljesítheti, még pedig azért nem, mert korábbi kérelmét teljesítve elrendelte a munkások felmondásának prolongálását. Eredetileg ő is úgy tervezte, hogy a szegedi dohánygyár átalakítási és kibővítési munkálatait még a téli hónapok alatt végezteti el, de ebben a törekvésében megakadályozta a Nagytekinetű Tanácsnak az a kívánsága, hogy a dohánygyárban jelenleg alkalmazott munkások a tél idejében, amikor a más iránybeli elhelyezkedés rendkívül nehéz, kereset nélkül ne maradjanak. A két érdeket összeegyeztetni lehetetlen, mert a gyár kibővítése és újból berendezése idején dolgozni nem lehet, így az építkezéseket tavaszra kell halasztani.

tanács.

A pénzügyminiszter leiratából nyilvánvaló, hogy a szegedi dohánygyár háromszáz munkása néhány hónap múlva mégis csak kenyértelenné válik, pedig annak idején a gyár igazgatója úgy nyilatkozott, hogy a gyár átalakítása

A kormánypárt kedden tárgyalja a valorizációs javaslatot.

A községi háztartás és a községi utak rendezése. — Olajjal öntözik a poros utakat.

Budapest, november 5. A kormánypárt értekezletet tartott, amelyen napirend előtt Cségedi Gyula arra kérte a kormányt, találjon rá módot, hogy a valorizációs javaslat készítésénél a kisegrisztenciákat, akik hadikölcsönöket vásároltak, valamiképp valorizálással kárpótolják. Bad miniszter azt felelte, hogy majd a párt keddi értekezletén ismerteti a valorizációs javaslatot és így a párt tagjainak módjuk lesz a kérdés megvitatására.

Széchenyi Viktor gróf felhívja a kormányt a falvak, általában a községek háztartásainak visszártágra. Majd az autószerencsétlenségek-ről beszél, amelyek a falvakban gyakoribb az utak javítását kéri. Bad miniszter erre azt feleli, hogy a községek háztartása ügyében a napokban értekezése lesz a belügyminiszterrel. A miniszter ezután a forgalmi adóról beszélt, amit Széchenyi szintén szóvá tett. A miniszter úgy véli, hogy a forgalmi adóátalányozások ter-

megegyeztetik az üzemi munka megszakításánál is. A pénzügyminiszter ügyes diplomáciával a munkások majdani elbocsátásának az ódlumát a város hatóságára hárítja át, mert ha a város nem kérte volna megtartásukat, akkor a gyár átalakítása már a télen meglehetősen volna és a cigarettagyár már a tavasszal megkezdhetné volna működését. Mert hát fő a diplomácia, ha az érdekelték meg is látják azt az ellentétet, amely a pénzügyminiszter érvelése és az egészen jól tájékozott szegedi dohánygyári igazgató ismeretes nyilatkozata között van.

mészetében beonyos adónemfizetési törekvés rejlik s ezért kellett az atalányozásoknál elrendelni a megfelelő adatok összeírását.

Walkó Lajos miniszter bejelenti, hogy a kormány három éves utépítési programot állított össze; addig, míg a burkolás el nem készült, olajjal fogják öntözni az utakat, mert az olaj négy héttig is jól portalanít.

Ezután Erdélyi Aladár intézett kérdést az igazságügyminiszterhez a határszáll területek kataszteri rendezése ügyében.

A kérdésre Bethlen István gróf miniszterelnök válaszol. Kijelenti, hogy e tekintetben megegyezést létesítettek a szomszéd államokkal, amelyekel ép annyira érinti a kérdés rendezetlensége, mint minket. Az iratok kicserélése már folyamatban van.

Az ülés után bankett volt, amelyen a Berlinből visszatért Klebelsberg minisztert ünnepelték.

Mégis lesz női iparostanonc iskola.

A különböző ipari érdekeltségek már régóta küzdenek az önálló női ipariskola felállításáért. Az eddigi tervek csak tervek maradtak, mivel a város nem volt hajlandó iskolát adni a női iparostanonc iskolának. A város azonban nem zárkózott el az elől, hogy a fiu iparostanonc iskolával párhuzamosan a női tanonciskolát is felállíthassák. A kialakult tervek szerint, amelyek már teljes elfogadásra találtak, még december hónap folyamán megkezdí működését a női tanonciskola. Az iskola helységei egyelőre a belvárosi és Szentgyörgy téri iskolákban lesznek, ahol délután folyamán nincs tanítás.

Az összeírások szerint 300 ra rug a női tanoncok száma, akiknek oktatásához legalább 25-30 óraadó okleveles tanító kell. A város ugyanis a

tárgyalások folyamán kijelentette, hogy az óraadó, ideiglenes minőségű tanítók javadalmazását vállalja, ami fejenként hatvan aranykoronára rug. A hatvan aranykorona havi 800 ezer koronának felel meg, ami nagyon sovány fizetés, még egy kezdő tanítónak is.

A mintegy harminc tanító új alkalmazása nagyon kedvező perspektívák elé állítja a jelenleg állás nélküli tanítókat, noha kétséges bizonyos mértékig az, hogy e neveltséges javadalmazásért lehet-e tanítót kapni.

Az ipari érdekeltségek különben pénteken délután négy órakor gyűlést tartanak a női iparostanonc iskola ügyében, ahol megbeszélésre kerülnek a tanítási reformok és az iskola megkezdésének ideje.

A Márffy-pör táblai tárgyalásán az aktákat ismertették.

Budapest, november 5. Háromnegyed évvel ezelőtt a budapesti büntetőtörvényszék halállos ítélettel sújtotta Márffy Józsefet és Marosi Károlyt, a bombamerényletek többi szereplőire pedig súlyos fegyházbüntetést szabott. Felelőzés folytán a királyi ítéletábra elé került a büntűgy, amelynek ma tartották meg elebbviteli tárgyalását a Tábla Nyíró tanácsa előtt.

Tárgyalni fogjuk a gyilkosság és egyéb büncselekményekkel vádolt Márffy József és társainak büntűgyét — nyitotta meg Nyíró elnök a tárgyalást. Számba vette ezután az elnök a megjelent védőket, Márffy Józsefet dr. Dániel Sándor, Marosi Károlyt, a büntűgy másik halálraítelt vádlottját dr. Károlyi József védi. A többi védő: dr. Hindy Zoltán, dr. Vasek Ernő, dr. Bartek Béla és dr. Marczell János. Konstatálja ezután az elnök, hogy Kiss Ferenc a pörben felmentett vádlott, egyik koronatanu ismeretlen helyen tartózkodik.

Kéher főügyész helyettes indítványt terjeszt elő, hogy Kiss Ferenc ügyét különítsék el és ellene bocsássanak ki nyomozólevelet. Jelenkezik most Kiss Ferenc védője, dr. Vajda Béla azzal, hogy védené Pécsét tartózkodik, holnap már megjelenehetik. A főügyész helyettes fentartotta indítványát. Marczell védő erre közli, hogy Kiss Ferenc állandóan Budapesten tartózkodik menyasszonyánál.

A királyi ítéletábra intézkedni fog — jelenti ki az elnök — Kiss Ferenc előállítását iránt.

Nyolc büntűgy tárgyalását kezdjük meg, — kezdi referálását Zachár bíró. 1922 április 30-án az Erzsébetvárosi Demokrata Kör ellen merényleter követte el. 1922 augusztus 22 én a királyi törvényszék Koháry uccai kapujában bombát helyeztek el. 1923 február 23 án Rassay Károly nemzetgyűlési képviselőnek és Miklós Andor főszervezőnek bombát küldöttek.

(Amikor idáig ért előadásában Zachár bíró, nyílik az ajtó és két fogházor között megjelenik Radó József vádlott, a fiatal droguista inas, akit

tíz évi fegyházra ítélték a bombamerényletekben való részvétel miatt.)

— 1923 november 16-án a Reviczky uccal francia követség ellen követtek el merényletet, közben vád tárgyává tette, hogy az újpesti zsidótemplom ellen merényletet terveztek. Gyilkosságra való szövetkezésre irányul ez a vád. 1923 szeptember végén — folytatja az előadó bíró — a cseh-szlovák követség ellen szintén merényletet terveztek. Végül itt a 101-es bizottság ügye, amellyel kapcsolatban hatósági közeg elleni büntett a vád. Az erzsébetvárosi bombamerénylet ügyéből kifolyóan Márffy és Marosit a törvényszék halálra, Radót tíz évi fegyházra ítélté, Szász Józsefet ellenben felmentette. A Koháry ucca bombamerényletnél Márffy mint felbújtó szerepel. Chraszt, Horváth-Halas és Varga Ferenc mint tettesek és bűnségedek. A Rassay-Miklós-ügyben Márffy mint felbújtó, Marosi és Szász mint tettesek, a francia követség ügyében Márffy és Chraszt mint tettesek szerepelnek. Az ügyesség megfellebbezte az összes felmentéseket és a vádlottak és védői is felelőzték.

A felelőzés felolvasása után Zachár táblabíró átiért az ügyek ismertetésére azzal, hogy feladata ez ügyben felmerült adatoknak a bizonyításkiegészítés befejezéséig való ismertetése. A legnagyobb részletességgel foglalkozik az előadó az erzsébetvárosi bombamerénylet elkövetésének módozataival. Fényképekkel, tervrajzokkal illusztrálja előadását. Nyolc halott, 21 súlyosan és könnyebben megsebesült ember lett az embertelen merénylet áldo ata. Ezután Márffynak és társainak a főtárgyaláson tett vallomását ismerteti a referáda. Mindannyian tagadták, hogy részesek lettek volna a bombamerényletek elkövetésében. Márffy egyedül a francia követség elleni merényletet ismerte be.

A mai tárgyalást Márffyt csendben hallgatták végig. A csekély számú hallgatóság közül sem zavarta meg senki a főtárgyalást.